

TISZÁNTUL

SZABOLCS-, HAJDU-, SZATMÁR- ÉS BEREKVÁRMEGYÉK FÜGGETLEN POLITIKAI LAPJA

NEP toborzó a nyilasoknak

A szemünket dörzsöljük az álmétkodástól. Jól olvastuk-e? — Avagy csak a szemünk káprázik? A vértömlesztéssel a „Szabolcsi Hírlap”-ban megíjított „Nyirvidék” fiatal csikó viháncolással toborzót ír február 10-iki számában a nyilaskeresztesek érdekében. Jönnek a nyilasok Nyiregyházára! Jól emlékszik minden szabolcsi a mindenkori kormányderék árendás lapjának a totalitás, a diktatura, egy irányító kéz és egy pártrendszerről sokszor gyűlölködés, sokszor az elfogultság pennájával írt szellemi megnyilatkozásaira. Mindent a NEP egység zavaros szemüvegén látott és bíralt el. Minden pártszervezést, vagy szervezkedést, ami nem NEP volt, a megrendelésre erőszakolt szent menyeyi egységbe ütköző blaszfémianak állította be nagyszámu ügysem hívó közönsége elé. A lekezmélyig nemzeti és hazafias alapon megszervezett független kisgazdapárt itt Szabolcsban évek óta tartotta majdnem hétről-hétre szervezőgyűléseit. Vajjon hallotta-e egyetlen-egyszer is derék árendás lapunk a kisgazdapárttal szemben azt az ömlengő szózatot, amit most a nyilasokról közhírré teszi? Ezt írja: „Mit akarnak a nyilasok? Jobb, magyarabb és boldogabb jövőt!” Mi ez, mint egyenes toborzás a nyilasok táborába? Ezt írja egy kimondottan NEP lap. A lényeg ez! Az alibi igazolására szolgáló többi smonca már csak óvatos újságírói technika.

Ne gondolja laptársunk, hogy a független kisgazdapárt talán szemrehányásként hozza fel, hogy a mi pártunkról sohasem hozott ilyen meleg egyetértést eláruló elismerő sorokat. Isten örizzen! Még csak ez kellett volna! Derék, becsületes falusi kisgazdáink előtt hitelünket vesztettük volna komoly ellenzéki mivoltunk iránt.

Örültünk, amikor kisgazdapárti értékes megmozdulásainkról csuka módra hallgattak, — örültünk, ha nagy ritkán megemlékeztek rólunk s akkor a legkiméletlenebb támadás hangját használták, — örültünk, amikor nagynevű pártvezetőről, Eckhardt Tiborról, leki-csinyló, vagy fölényesen beszélő kritikát gyakoroltak.

Örültünk, — mert ez a mellőzés, támadás és kritika legerősebb fegyverünk volt, mellyel kisgazda, földművász, kispáros, kiskereskedő párthíveink tagjait Önök győzték meg, hogy a kisgazdapárt komoly, becsületes ellenzéki párt.

Mi tudatában vagyunk és a történelem igazolni fogja, hogy a 30-as évek elején újból ránszakadt nagy gazdasági összeomlás

által kiváltott népelégedettség és elkeseredés forradalmi hangulatából a mi pártunk megnyugtató, új hitet kellő, új reményt életető magatartása és bölcs politikája mentette meg az országot egy újabb felfordulástól; ami megnyugtató, biztató politikánk volt az, — amely lecsendesítette az Önök élharcosai általszemérmellenül ügött lélektiprások és törvénytíprások miatt elképedt népharagot, — a mi politikánk volt az, amely a lélek és törvénytíprások miatt megrendült tekintély és törvénytiszteletet visszafalantálta falusi népünk lelkebe, — és a mi politikánk volt az, amely falvainkban megsemmisítette a baloldali szélsőségek fészkeit, — és a mi politikánkra vár a feladat, hogy megmentsük népünket jobboldali szélsőségek fertőzötétől. Mert a mi politikánk a jobb és baloldali szélsőségtől mentes országépítő nemzeti politika a kisgazdatársadalomra támaszkodva.

Nem kaptunk-e izelítőt a jobboldali szélsőségek célkitűzéseiről Kisvárdán? A kaszásokeresztes perben a szegény, félrevezetett falusi párttag a bíró kérdésére, — hogy mi volt szervezkedésük célja, — megmondotta: az urak és zsidók elpusztítása.

A kaszásokeresztes éppen olyan jobboldali szélsőség, mint a nyilaskeresztes. Anyjuk ugyanaz az érzés és gondolatvilág. A különbség köztük annyi, — mint könnyebben érthető hasonlattal élve, — amennyi különbség volt pl. Oroszországban menseviki és bolsevik őrnyalat között. Félreértések kikerülése végett hangsúlyozom, hogy a világot sem akarom azonosítani a keresztesekkel, már csak nemzeti alapjuk miatt sem, — akár a bolsevikiekkel, akár a mensevikiekkel.

Amikor a jobboldali szélsőségek félrevezetett falusi emberei olyan szervezetenek tekintik ezt a tömörülést, amelynek a célja a zsidó és az ur elpusztítása, amikor mégis csak megdöbbenő és komoly megfontolásra késztető, hogy a NEP szabolcsi hivatalos organuma toborzót ír a nyilasok érdekében, mert — amint mondja — ezek jobb, nagyobb és boldogabb jövőt akarnak, — Kisvárdá szerint hozzatesszük, — amely jövőben a zsidó és ur egyaránt elpusztítódik.

Köszönjük laptársunknak, hogy elszólta és leleplezte magát és sajnos a NEP-et is. És most tisztában vagyunk a nyilaskeresztesek ellenzéki mivoltával is!

(1c)

A független kisgazdapárt szabolcsvármegyei csoportjának választmányi ülése

A Független Kisgazdapárt szabolcsvármegyei csoportjának választmánya február 6-án délelőtt 11 órakor tartotta a havi ülését Rimaszombathy Géza elnöklete alatt, ki megnyitó beszédében üdvözölte a megjelenteket s a jegyzőkönyv vezetésével dr. Szűcs Jenőt bizta meg, majd bejelentette, hogy Bajcsy-Zsilinszky Endre, a nemzeti radikális párt vezére pártjával együtt belépett a Függetlenségi Kisgazdapártba s ugyanezt tette dr. Eröss János nyiregyházi ügyvéd is, a nemzeti radikális párt szabolcsi csoportjának vezetője, aki levelet intézett a belépés ügyében Rimaszombathy Géza elnökhöz. — A levelet egész terjedelmében Gombos Mihály olvasta fel.

Rimaszombathy elnök a korhadt rendszerről

Rimaszombathy Géza elnök ezután örömet fejezte ki a nemzeti radikális párt belépése fölött, mert Bajcsy Zsilinszky Endrénél egy kiváló, harcos, gerinces embert nyert a Kisgazdapárt.

— Egy szebb és jobb jövőért küzdünk — mondotta — az erkölcsi tökéletesedésért, a gazdasági és kulturális haladásért s a jelenkor égető problémáinak megoldásáért.

— A magyarság lét, vagy nemlét kérdésének problémája a legégetőbb — folytatta Rimaszombathy elnök — mert egyes tudósok már meghúzták felettünk a lélekharangot. Azt mondják, hogy a magyar faj már túlélte magát, korhadt fa, amely előbb utóbb elpusztul. Pedig nem a magyarság törzse korhad, hanem a rendszer.

Az a bűnös rendszer, amely a halottakat is leszavaztatja, amely fizetett élharcosokkal dolgozik és céljai elérésére a legféltelenebb izgatással felkorbácsolja tömegszünetedélyeket is igénybe veszi és felhasználja a Független Kisgazdapárt ellen.

De mi mindezeket tud fogjuk élni, mert a törhetetlen magyar faj ki fogja termelni magából azokat az erőket, amelyek friss, erőteljes hajtásokat fognak sarjadtatni a nemzet vénülő törzséből.

A kormány külpolitikai „eredményeit”
a következőkben vázoló. ■ Egyet-

len akácfát sem kaptunk vissza, de rendületlenül fizetünk az optánkasszába, amelyből a román birto-
kosokat kárpótolják. A jugoszlávok 3000 mindenéből kifosztott magyart dobtak át a határon. Romániában a magyarokat kidobták a hivatalokból és Szent Bertalan éjszakájával fenyegetik agyonsanyargatott véreinket. A magyar kormánynak a Népszövetséghez kellene fordulni, de mindaddig elmulasztotta.

Belpolitikai „eredmények”

Teljes elszegényedés minden vonalon. Szabolcs vármegye aispánjának jelentésében olvasom, hogy a vármegye szarvasmerhaállománya 7500 darabbal csökkent. Lovat Jugoszláviából kell behoznunk. Itt van a nyakunkon a sok állástalan diplomás, semmit sem tettek az elhelyezésük érdekében pedig Szabolcs vármegyében 4—500 diplomást el lehetne helyezni, csak az akarat hiányzik. A kormány elvakultságában nem látja, hogy a kenyérenélkül nyomorgó intellektuel osztály a legtermékenyebb talaja a szélsőséges agitációnak.

Azt mondják: nincs pénz! a budapesti Boráros térén mégis 30 millió pengős hidat építenek, az egész országnak nem jutott pénz közmunkára!

a TÉBE, az OTI, a MABI, az OTBA tele vannak pénzzel, az OTI-nak több mint 40 millió pengő tartaléka van, de ezek a pénzek mind pesti bankokban hevernek, még tévedésből sem kerül vidéki bankba egyetlen fillér sem. A kincstárnak az elmúlt hónapban 210 millió pengő girószámlája volt a Nemzeti Bankban, míg az előző hónapokban csak 120—130 millió pengő.

Volna itt pénz bőven mindenre, csak a jóakarát hiányzik.

A vidék gazdasági és kulturális érdekeit elhanyagolják, a Tiszántult mint közönséges gyarmatot kezelik.

Belső és külső revizióra van szükség!

Közéleti tisztaság, a közpénzek fokozott felügyeletére, a közigazgatást mentesíteni kell a pártpoli-

tikától! Hogy a terrorválasztások vezérének, Kozma belügyminiszternek mennie kellett, ez a kisgazdapárt érdeme! (Hosszantartó éljenzés.)

Csonkamaagyarországon

a nagytőke, nagybirtok és nagy ipar nem visel arányos közterheket.

A nagyipar a kormány dédelgetett kedvence: vámvédelemben részesül és szubvenciót kap.

Hogy milyen könnyelműen bannak nálunk a közpénzzel, mutatja, hogy a „Hangya” 15 millió, a „Futura” pedig 12 millió pengő segítséget kapott, mert különben megbuktak volna.

A kartelleknél 700 millió pengővel van érdekelve az állam, s ezt a pénzt soha nem fogjuk visszontlítani.

Pedig, ha csak a tíz százalékát fizetnék vissza, ezzel a 70 millió pengővel meglehetne oldani a telepítés problémáját, legalábbis az első években!

Gazdatagjainknak kell áldozatot hozniok — fejezte be nagyszabású beszédét — Rimaszombathy elnök — s akkor ni is az első sorba fogjuk ültetni őket, mint a görögök, akik az olimpiai játékok alkalmával ezzel a gesztussal honorálták az áldozatkész vagyonosok ajándékait a sport fejlesztése érdekében.

Végül a szervezkedés szükséges és fontos voltára hívta fel a figyelmet.

Tahy Endre dr. szólalt fel ezután és megemlékezett azokról a támadásokról, amelyek Hegyemegi Kiss Pált, a párt tiszántuli vezérét érték. Indítványára a választmány egyhangulag elhatározta, — hogy

Hegyemegi Kiss Pált bizalmáról biztosítja, ragaszkodik az ő személyéhez, s vezérének a Tiszántulon továbbra is őt tartja.

Ugyancsak Tahy Endre dr. indítványára elhatározta, hogy Bajcsy-Zsilinszky Endrét és Erős János dr.-t belépésük alkalmából üdvözljk.

Ezután a párt szervezésére vonatkozó kérdések kerültek szónyegre, amelyhez Nagymáté András dr., Biró József dr., Rimaszombathy Géza, Tahy Endre dr., Gődény Lajos, Lovas Kovács Mihály, Csapláros György, Veczán István, Gődény Ferenc dr. és Kiss Emil dr. szóltak hozzá.

Nagy lelkesedéssel határozták el, hogy a pártélet élénkebbé tétele végett párhelyiséget rendeznek be, s az erre vonatkozó pénzübeli felajánlások meg is történtek, majd kitűzték a márciusi választmányi ülés idejét, s ezzel a népes értekezlet lelkes és bizakodó hangulatban véget ért.

Országos vásárok

- Febr. 14. Kunszentmárton.
- Febr. 15. Jászapáti, Vásárosnamény.
- Febr. 17. Kaba, Tiszabercel,
- Febr. 18. Tiszalök.
- Febr. 19. Csenger.
- Febr. 22. Jászárokszállás, Karcag, Szolnok.
- Febr. 25. Brodgrerezstur.
- Márc. 1. Kölcse.

A tiszacsegeiek értesítése dr. Hegyemegi Kiss Pálhoz

Megható szép levél volt az, — amely szerkesztőségünkhez került R. Vigh János urtól a tiszacsegeiek elnökétől.

Ebből megállapíthatunk hármat:

1. Juhász Nagy Sándorék szervezik a hajduszoboszlói kerületet, tehát levelet írnak Tiszacsegeire.

2. Juhász Nagy Sándor igazságügyminiszteri röpivei, alispáni engedéllyel terjesztetnek a megyében. Milyen jó dolga van az újdonsült kisgazdapártiaknak.

3. Tiszacsege népe pedig a régi, becsületes, derék, magyar nép. — Aldja meg érte őket az Isten. A levelet leközzöljük.

A levél szövege:

1937. február 3.

Méltóságos Uram!

Becsés tudomására hozom, hogy az újév napjára dr. Szabó Ferenc ur ügyvéd ur küldött hozzám egy új esztendei megköszönő levelet és egy kis papírost, melyen rajta volt az Alispán ur engedélyével 20 darab röpcédulának az elterjesztése, melyet én 20 embernek kiszolgáltattam a Juhász Nagy Sándor pártunkhoz való csatlakozásáról. Továbbá tudatom, hogy a

böszörményi pártértekezletéről is értesítettek, amelyre meg is voltam hívva, de én erre egyik helyre sem küldtem választ, mert nem éreztem, hogy a Méltóságos Ur is ott lesz. Mivel, hogy régen nem beszélünk együtt, ennél fogva nem tudok semmiféle hivatásnak eleget tenni, mert csak most vettem észre, hogy örökösbe pogányok jöttek és jóakarókat megakarják rontani. S nekünk, minden pártfogó népednek nem nagyon jól esik. Tehát bizál bennünk, ha eddig kitarítottunk, kitarunk tovább is. Ugyan csunya volna ez mi tőlünk, hogy sok fáradságod ilyen könnyen szemivé válna. Na, a választás eljön, melletted tartunk, de bizony mink is elvárjuk Tőled a jóakaródat, hogyha mind melletted vagyunk mindannyian, akkor Te is maradj velünk, mint apa családijával. Kérjük szíves pártfogásodat.

Kívánok jóegészséget mindnyájoknak, olyan mint nekem van bala Istennek.

Maradtam tisztelője:

R. VIGH JÁNOS s. k.
elnök
Tiszacsege.

Meteor csillár

szabott áron!

Gyári lerakat:
Plac ucca 9. sz.

Vay báró felmentésével számoltak

Hírek Molnár Imre dr. szabolcsi főispánságáról

Politikai körökben mind szélesebb és szélesebb körökben beszéltek arról a vakhorról, hogy a debreceni főispáni székben változás lesz, mert Vay Lászlót adminisztratív államtitkárnak nevezik ki a földmivelésügyi minisztériumba. Olyan hírekről is szó esett, hogy Vay bárót lótenyésztési főfelügyelőnek nevezik ki. Jól informált helyről a hírekkel kapcsolatban most a következő információt kaptuk:

— Azzal a hírrel tényleg számolni kell, hogy Vay báró a felmentést megkapja, de erre csak a belügytárca végleges betöltése után kerülhet szó. Ami Vay báró földmivelésügyi államtitkári kinevezését illeti, erről beszélni sem lehet. Két okból. Egyik, mert ennek magában a kormánypartban is nagy ellenzéke van. Az köztudomású most már, hogy Vay bárónak nincs meg az államtitkári álláshoz megkívánt képzettsége és a kormánypartban főképpen ezt hangoztatják sűrűn. Másik ok az, hogy az államtitkári kinevezésével az egyesült ellenzék is élesen szembefordult. Így ma már mind erősebben tartja

magát a hír, hogy Vay báró a főispáni felmentése után elvonul zsalikai birtokára.

Hírek szerint a szabolcsi főispáni székben már a közeli napokban változás lesz. Thuránszky Pál szabolcsi főispánt bihari főispánnak nevezik ki és helyébe szabolcsi főispánnak dr. Molnár Imre képviselőt nevezik ki. A berettyóújfalui kerület így megürül és hírek szerint a kerületben a kormánypart nem is fog jelöltet állítani, hanem a kerület kisgazda hangulatára tekintettel, kisgazda képviselőt kap.

Az tény, hogy a debreceni főispán felmentésének időpontjával megjelölt dátumok körül bajok lehetnek és ez bizonyos körökben már is nyugtalanságot keltett, mert Vay báró gyorstávoztával ezek a körök már számoltak.

Nyomtatványait

izléses kivitelben, olcsó áron, azonnal elkészíti a

Deutsch-nyomda

»Már virágot sem vihetnek«

a kis diákok, kis leánykák a szerezett tanítónéniknek — így kesereg a kormánypárti hirharsona és tömjénfüstölde kétségtelenül tanár munkatársa. A kultuszminiszter bácsi ugyanis megtiltotta, hogy az iskolai növendékek a legkisebb ajándékat is vihessék a tanítóknak, tanároknak. Ez természetesen vonatkozik a virágra is. Bármilyen ártatlan dolog a virág, mégis részrehajlást okozhat. A csokor nagysága, díszessége, a virág fajtája mind mind széles skáláját engedik meg az ajándékozás értékének, hogy természetesen erre is kell vonatkoznia a tilalomnak. Aztán a virágot gyönyörű kosárba lehet helyezni, szirmai közé egy két csomag cukorkát, déligyümölcsöt, egy két tiaszkó konyakot, egy két bikavért, avagy tokaji asszút is lehet „véletlenül” és diszkrétan belecsempészni. Ez pedig vesztegetés. Bármilyen kicsi legyen a csokor, bármilyen szerény a virág, önmagában is elég, hogy részrehajlásra való hajlamot keltsen a legcótóbb erkölcsű pedagógusban is. Epen ezért nagyon helyeseljük — ellenzéki voltunk dacára — a kultuszminiszter ur intézkedését, amely nem tűr kivételt, a kormánypárti szócsövel szemben, amelynek meghatársát érzékenyen érinti ez a tilalom. Régen voltak azok a jó idők, amikor a falusi tanító azt mondotta a növendékeinek:

— Gyerekek, holnap be fogom nektek mutatni Columbus tojását. E célból mindenki hozzon magával két pár tojást. Akinél véletlenül nincs otthon tojás, az hozhat csirkét, tyukot, idei libát.

Ezek az idők — sajnos — elmúltak!

Heti 50 fillérrel

már megindulhat a vagyonosodás utján, mely a

a Debreceni Kölcsönös

Segélyző Egyletten át vezet!

A hajdutetetleni pártelnök

Nagy Elek, aki községi állását elvesztette az 1935. évi választásokból kifolyólag, meleg szeretettel küldte a következő sorokat:

„Nagyon sajnálom, hogy még a pártban is vannak olyan emberek, akik nem férnek meg, de hol voltak akkor, amikor mi a harcot vívtuk. Amikor a galamb megsül, ran, aki megegye. Vasárnap Kabára jönnek Juhász Nagy Sándor, Csiba, Vársáry és Kálmán Ferenc gyűlést tartanak. De én tudom is, hogy a nádudvari kerületben kitarunk dr. Hegyemegi Kiss Pál méltóságos ur mellett.”

Igy nézz ki a szoboszlói kerület szervezése a nádudvari kerületben.

A Városi Takarékos és Hitelintézet közgyűlése

A Városi Takarékos és Hitelintézet, Debrecen város legnagyobb sajtótökeivel rendelkező és egyik legrégebbi intézete, február 8-án hétfőn tartotta 63. évi közgyűlését Kőjsey Sándor polgármester elnöksége alatt. A közgyűlésen felolvasták az igazgatóság következő jelentését:

Az 1936. december 31-én zárult üzleti évről vonatkozó jelentésünket alábbiakban adjuk:

Az 1936. évi jó terméseredmények a Tiszántulon érthetően javították a mezőgazdaság helyzetét és reméljük, hogy ez az öröndetes javulás folytatódni fog.

Intézetünk az elmúlt esztendőben is a lehetőséghez képest igyekezett a rá váró feladatokat elvégezni és a hitelügyintéző közönségnek rendelkezésére állani. Az elmúlt évben 868 tételben 731,397 P kölcsönt folyósítottunk. Kellő elővigyázatossággal kezeltük adóssaink érdekeit, természetesen mindig figyelemmel lévén a vezetésünk alatt álló intézet jogos érdekeire.

Mérlegünket a legnagyobb elővigyázatossággal készítettük el és abban 34,403,76 P-t írunk le és ezen túlmenően komolyösszegeű tartalékokat eszközöltünk.

A hosszú gazdasági válság következtében Tiszántulon a tőkeképződés igen lassú. Ennek dacára öröndetes jelenségeként állapítjuk meg azt, hogy a betétállományunk ez év során 315,907 P-vel emelkedett és az 1935. dec. 31-i 3,002,042 P összszeggel szemben 1936. dec. 31-én 3,316,949 P-t tesz ki.

Hálásan köszönjük meg a Pénzügyi Központ és a Magyar Nemzeti Bank debreceni fiókjának azt a jóindulatot és szíves támogatást, amelyben intézetünket, mint az évek hosszú során mindig, az elmúlt esztendőben is részesítették.

A bemutatott mérleg szerint:

Tiszta nyereségünk az elmúlt évben 55,619,92 P

A közgyűlés a jelentést a mérleg és az eredmény számlát tudomásul vette és a felmentvényt megadta.

HENCZ GYÖRGY

hölgy- és urifodrász-terme
Debrecen, Usap uca 3

Február 24-én tárgyalja a Kir. Járásbíróság azt a pert, melyet Maizner János indított Sármási Miklós ellen

A múlt év novemberében súlyos incidens színhelye volt az Arany Bika kávéház. — Sármási Miklós debreceni színész megtámadta Maizner János debreceni hírlapírót a „Tiszántul” szerkesztőjét és súlyosan inzultálta. Az eset után Maizner János súlyos testisértés címén feljelentést adott be a bíróságnál a színész ellen. Ebben az ügyben a kir. Járásbíróságon már kitűzték a főtárgyalást. A bírósági tárgyalás Gyöngyösi kir. járásbíró előtt február 24-én lesz. A per iránt nemcsak sajtó körökben, de a nagy közönség körében is igen nagy az érdeklődés.

A szóbotlások tudatalatti értelme és jelentősége

Vitéz szentkatolnai Elekes Gábor nyugalmazott huszárezredes ur. volt (vagy talán még ma is?) NEP vármegyei főtitkár, frontarcos elnök, TESZ-elnök és (bocsánat, ha valamelyik tisztségét kifejtettük) még számos egyesület vezetője (lásd: egykéz-rendszer) a baktalórántházi frontarcos ünnepeken, mint jól informált forrásból étesülünk, a szónoklat hevében ilyet talált mondani:

— Azok a drága hősi halottak, akik a csonkán, bénán jöttek haza a világháborúból...

Ha maga a téma nem volna olyan tragikusan komoly, talán még el is mosolyognánk magunkat. De nem tesszük egyéb okból sem, mert a legkiválóbb szónokkal is megeshetik, hogy megbotlik a nyelve, kihagy a gondolatársítás, ez ellen nincs védekezés, Sok beszédet hallottunk már kis és nagy emberektől és sok valóban vidám históriát tudunk nyelvbotlásokról. De most nem nevetni és nevetetni akarunk, hanem megpróbáljuk lélektani okát, tudatalatti indítékát keresni annak a gondolatfűzésnek, amely a háboru hősi halottait haza akarja vezényelni.

A NEP-főtitkár ur volt a szabósi választások titkos irányítója, Az ő kezében futottak össze a

választások számai, hozzá érkeztek be a kortesjelentések, s ő intézkedett, ha valahol baj volt, tesszem fel kevés volt a szavazó. Az élő szavazó!

Mit ír elő ilyen esetben a NEP receptkönyve?

Ha kevés a szavazó, told meg néhány halottal!

Igy támadtak fel azután a néhai Kis Jánosok, Nagy Péterek, Kovács Istvánok és Lakatos Mihályok, tekintet nélkül arra, hogy ágyban párnák között halt-e meg, avagy a harc mezején, s holttestén fújó paripák száguldottak a kihívott diadalra (Petőfi).

Feltámadtak és leszavaztak.

Természetesen a hivatalos NEP-jelöltek, s miután elvégezték alkotmányos kötelességüket, ismét átszellemültek a halhatatlan örökkevelőségbe.

Ha pszichiáter volnék, valahol itt keresném ennek a nyirbaktai szószólásnak a tudatalatti okát és tulajdonképpen ez adna neki jelentőséget is, mert önmagában véve egészen jelentéktelen dolog s velünk is megeshetik bármikor...

Igaz, hogy nálunk más volna a tudatalatti ok!

No, de ezt hagyjuk máskorra...

Ha Nyiregyházán jót és izletest akar fogyasztani Idejét kellemesen óhajtja eltölteni, úgy keresse fel, az új

Lutherházi cukrászdát

Cégt. Bacsik József cukrász

Reggeli- és uzsonnakávé, tea, csokoládé, süteménykülönlegességek - Megrendeléseket helyben és vidékre pontosan szállít.

Telefon: 311

Kiegyeztek Werner Sándor és a Tiszántuli Általános Segélyző Egyesület

Hónapokkal ezelőtt a Tiszántuli Általános Segélyző Egyesület két akviransa megjelent a debreceni Werner cégnél és beléptették a céget a tagok sorába. A belépés után egy táblát adtak, mely azt tüntette fel, hogy a cég a tagok beszérségi helye. Nem tudni mi okból, de a belépés és a hazafias tábla kifüggesztése után megjelentek az egyesület emberei a Werner cégnél és a táblát követelték vissza. Werner Sándor a táblát nem adta vissza, ha-

nem azt válaszolta, hogy azt kint-hagyhatja üzletének kirakatában, mert ő az Egyet tagja, befizette a tagságdíjat. Ebből per keletkezett és ebben az ügyben a főtárgyalást 10. én tartották meg a kir. Járásbíróságon. A tárgyalásra azonban sor nem került, mert a pereskedő felek között egyezség jött létre. Werner a táblát visszaadta, a segélyző egyesület visszafizette a befizetett tagdíjat és kimagyarázkodott. Ezzel ez az ominózus ügy befejezést nyert.

300 kismember és egy másfél-ezer holdas földbirtokos harcra a Károlyi-hitbizomány parcelálásából megmaradt 370 holdért

A szatmárvármegyei Vállay község határában lévő gróf Károlyi Sándor-féle 5000 katasztrális hold területű hitbizományt, annak rendje és módja szerint parcellázták. Hogy mi módon, az most nem tartozik ide, tény azonban az, hogy

a hitbizományból még megmaradt 370 holdnyi terület, az ugynevezett Sárgház-tanya, a rajtalévő épületekkel, s ez a rész várja további sorsát.

Erre a 370 katasztrális hold földre háromszáz környékbeli kismem-

ber. (köztük a megszünt hitbizomány szelnek eresztett gazdasági cselédei is.) jelentette be igényét, de ugyanekkor bejelentette vételi szándékát a szomszéd 1500 holdas földbirtok tulajdonosa is, még pedig azzal az ígérettel, hogy a megveendő területen erdősíteni akar.

Tudjuk, hogy az erdősítés jelszava igen csábosan hangzik manapság, s a kormánynál mindent elérhet az, aki ezt írta fel a lobbogójára. Viszont azt is tudjuk és hangsúlyozzuk, hogy a kormánynak kötelességei vannak a földéhes magyar néppel szemben, s ezt a kötelességét részben letörleszteni soha nem volt és nem lesz fényesebb alkalma, mint épen most, amikor a vállalji 370 katasztrális hold földet szétparcellázhatja a szatmári parasztság között.

Az ezerholdasok és ezerötszáz holdasok pedig erdősítsenek a maguk portáján és az erdősítés előráncigált jelszavával ne csináljanak meg nem engedett konkurenciát azoknak a szegény földnélkülieknek, akiknek ez a pár holdacska minden reménységük.

Mit adnak a vidéki nagy városok

Kevesen tudják, hogy a belső elátás terén mily nagy szerepe van nagybirtokos városainknak. A hazai szemes termény egynyolcada, a tengeri 17 százaléka, a must 20 százaléka, a hagyma 70 százaléka (Makó) e városokban terem. Hódmezővásárhely lucernája, búzaja, Kecskemét rozstermése, — Szeged burgonyája, — Debrecen tengerije, cukorrépa, Kecskemét takarmányrépája száz és száz ezer mázsákat jelent! Kecskemét 125,000, Cegléd 65,000, Szeged, Jászberény, Kiskunhalas, Eger 50—50,000 hektoliter musttal szerepelnek a magyar bortermésben.

Ezért vonzótták ezek a városok a falu népét úgy, hogy a falusi, városi lakosság aránya ma 67—33 százalék. A mai súlyos gazdasági viszonyok azonban kezdik újra formálni a városok szerkezetét. Az őstermelő népesség száma, különösen a dunántuli városokban újra megnő, az ipari, kereskedelmi népesség csökken, a keresők száma emelkedik. — Sajnos, ez nem friss energiák, megtakarított tőkék utnak indulását jelenti, hanem azt, hogy leállított gyárak, üzemek, megszünt műhelyek népe új kereső foglalkozást, vagy tér vissza a földhöz...

Hóviharokra van kilátás

Az enyhe időjárást előreláthatólag ismét télies fogja felváltani. Herschel csillagász szerint a február 14-én kezdődő hét első napjain viharos szelek fognak fújni, azontul pedig sok csapadékra van kilátás.

Folytatják az állami épületek tatarozását

Mint értesülünk, az idén folytatni fogják a debreceni állami épületek tatarozását. Sor kerül a törvényesék, a pénzügyigazgatóság, az állami gyermekmenhely az itélőtábla épületének javítási munkáira.

Kinn maradt-e a medve Boldog- asszony napján?

Máskor is epedve várja a falusi, de a városi nép is, milyen lesz az időjárás Gyertyaszentelő Boldogasszony napján, kint marad-e a medve, avagy visszabuvik-e a vackába, ezidén azonban sokszor nagyobb volt az érdeklődés. Persze ez a medvehistória is csak babona, de azért minden ilyen babonának van némi évszázados megfigyelésen alapuló kicsike kis magva.

A gazdalkodók kicsije, nagya azért leste a medvét ezidén sokkal nagyobb érdeklődéssel, mert a korai kitavaszkodás esetleg helyrehozhatja a késedelmes őszi vetéseket. Sajnos február 2-án nem lettünk okosabbak. Nem csak azért, mert bizonytalan volt az időjárás, — volt nap is, nem is — főképe azonban azért, mert Csonkamagyarországon medve csak az állatkertben van.

Bizonyos csak az, hogy biztonságga nem tudjuk megjósolni, milyen lesz az időjárás; annál fontosabb, hogy mindent megtegyünk, amit csak megtehetünk, hogy természetett növényeink fejlődését elősegítsük, azok beérését biztosítsuk. Ennek biztosítására megfelelő vetőmagnon, talajmunkán kívül csak még egy fontos eszköz van: a műtrágya.

Elmaradt vetéseken nitrogén műtrágyával fejtrágyázva segíthetünk, de ha a beérést elősegíteni és minőségi magtermést akarunk, erre csak a foszforsavas műtrágya, a szuperfoszfát képes.

Az elmaradt őszi vetéseket ezért kat. holdként 100—150 kg. szuperfoszfáttal felültrágyázzuk és pedig minél korábban, amint csak a szántóra rá lehet menni. E műtrágya bemunkálása annál inkább szükséges, minél kötöttebb a talaj. A 20 pengőn felüli buza megérdemli és meghálálja a csekély kiadást.

Egyes szabolcsi földbir- tokosok kiaknázzák a mezőgazdasági munkások szorult helyzetét

Az elmúlt gazdasági évben, meg a most indulóban is, az ugynevezett „harmados”-ok olyan nagy tömegben jelentkeztek a szabolcsi földbirtokosoknál, hogy azok — kihasználva a nagy munkakinálat konjunkturális előnyeit — a burgonya kiválogatását is kötelezővé tették szegődvényeseknek, holott ezt a munkát azelőtt napszámossal végeztették el.

A földbirtokosoknak ez az eljárása nem más, mint a harmadosok kiuzsorázása, amelynek következményeiben is káros antiszociális hatása van.

Azelőtt ugyanis a mezőgazdasági napszámos sokszor tiztagu családjával elment krumplit válogatni — fizetésért. Most ugyanezt elvégzi a harmados — ingyen. A napszámos pedig, tiztagu családjával együtt — éheznek!

Hol a kormány, amely túri a magyar dolgozók kihasználását? Hol vannak az élharcosok, a dacos téglahordozók, a magyar népért szónoklók és szavalók?

Megsugjuk...
A husosfázék körül ülnek ők: lesik a koncot...

Br. Vay László főispán sajtópere Görgey Márton ellen

I.

Ismeretes, hogy dr. Görgey Márton, lapunk főmunkatársa, a „Tiszántul” múlt évi február 2-iki számában felszólította br. Vay Lászlót, hogy egyházközségi főgondnoki állását haladéktalanul bocsássa rendelkezésre s arról mondjon le.

Br. Vay László ahelyett, hogy a kérdésre nyilatkozott volna, egy újságíró előtt dr. Görgeyre megalázó és sértő nyilatkozatot adott le.

Dr. Görgey elkerülni akarván, hogy újabb meghurcolásnak legyen kitéve, egy választ tett közé két budapesti lapban és a „Tiszántul”-ban abban a hiedelemben, hogy br. Vay László nyilatkozatával egyidejűleg jelenik meg az ő válasza is.

Válaszában kitért dr. Görgey az őfegyelmi ügyére, kitért arra, hogy őt a „hóhérszakasz” alkalmával Rásó alispán segítségével kényszernyugdíjaztatta br. Vay László, megemlítette a br. Vay László debrecdi „pusztimányait”, kik közül királygyűrés doktor volt, s kitért arra, hogy őt éveken keresztül meghurcolták, míg nem teljes elég tételt kapott a fegyelmi bíróságtól. Hangoztatta dr. Görgey azt is, hogy minden ok nélkül vették el családjától a kenyeret.

Majd azzal kapcsolatosan, hogy br. Vay László főispáni kinevezetése két éven belül két, sőt három ízben is „doktori” címmel jelent meg a „Budapesti Közlöny”-ben, kérdést intézett dr. Görgey br. Vay főispánhoz, hogy miként történhetett meg nevének „doktori” címmel történt ismételt felékesítése?

E válasza miatt, minthogy ez a budapesti lapokban is megjelent, Kozma volt belügyminiszter felhatalmazása folytán, tehát közérdekből, úgy a budapesti, mint a debreceni kir. törvényszéken sajtóragalmazási per indult meg dr. Görgey ellen. A debreceni kir. ügyész-

ség ezen felül még a magyar állam megbecsülése elleni vétség miatt is vádat emelt, mert szerinte dr. Görgey a „hóhérszakasz” kifejezés miatt a magyar állam megbecsülése ellen is vétett.

A budapesti törvényszéken a Méhes-tanács 1936 november hó 27-én, a debreceni törvényszéken Jeney törvényszéki elnök tanácsa tárgyalta folyó hó 8-án a sajtópert, amikor is bejelentette dr. Görgey, hogy rágalmazás vétségéért vádat emel br. Vay László főispán ellen, mert most már pontosan ismeri br. Vaynak rávonatkozó kijelentéseit, valamint a tanukat is.

Dr. Görgey védelmét mindkét törvényszék előtt dr. Hegymegi Kiss Pál látta el. Mindkét törvényszék közérdekből rendelte el a valódiság bizonyítását s ennek eszközése céljából dr. Görgey fegyelmi és kényszernyugdíjaztatási irataiból több iratnak a beszerzését és ismertetését, valamint több tanulak, köztük Rásó István alispánnak kihallgatását rendelte el.

A debreceni kir. törvényszéken folyó hó 8-án megtartott főtárgyaláson Hegyessy Gergely tanu, Biharvármegye tb. főjegyzője azt vallotta, hogy őt nem utasította br. Vay László arra, hogy nevének a hivatalos lapban éves jelzéssel történt megjelölésének korrigálására a belügyminiszteriumban tegyen lépéseket. Ő csak annyit tud, hogy amikor br. Vay László bihari installációja alkalmával a főjegyző „doktor” címmel olvasta fel a nevéét, odaszólt elég hangosan a vármegyei főjegyzőnek, hogy ő nem doktor. Mem tud arról, hogy br. Vay lépéseket tett volna nevének helyesbitése iránt. Ő terjesztette fel a Vay törzskönyvi lapját, melybe Vay a következőket írta bele: „Néhány évig hallgattam jogot és gazdaságit. Oklevelet nem szereztem.”

— Folytatjuk —

A szabolcsi dohánytermelők panaszkodnak a beváltási osztályozás

igazságtalansága ellen

Hivatalos kimutatást kérnek a nagytermelők és kistermelők beváltási átlagáról

Egy szabolcsi dohánykistermelő panasolja valamennyiök nevében, hogy a beváltásnál nagy csalódás érte őket, mert míg a dohánytermelők mind prima átlaggal szerepelnek a beváltás minősítésnél, addig a dohánykistermelők báláit „leosztályozták”.

Ez szerintük igazságtalan eljárás, mert a kistermelő sokkal nagyobb gondot fordít a minőségi termelésre, mint a nagytermelő, tehát a kistermelők minőségi átlagának jobbnak kell lennie.

Épen ezért azt kéri a m. kir. Dohányjövődék központi igazgatóságtól, adjon hivatalos kimutatást a dohánytermelők minőségi átlagáról.

Ebből a kimutásból akarják megtudni, helyesebben ezzel a kimutatással akarják igazolni a kistermelők, hogy őket igenis sérelem érte, amelyet orvosolni kell.

TISZÁNTUL

szerkesztősége és kiadóhivatala:
DEBRECEN, PIAC UCCA 77. SZÁM
NYIREGYHÁZA, BOCSKAY UCCA 19. SZ.
DEUTSCH KÖNYVNYOMDA NYOMÁSA
DEBRECEN, PIAC UCCA 77. SZÁM
Előfizetési ár: Egy évre 6.— pengő
Felelős kiadó: HEGYMEGI KISS PÁL
Főszerkesztő: TAHY ENDRE dr.
Főszerkesztő helyettes: Dr. BIRÓ JÓZSEF
Felelős szerkesztő: CSABA ISTVÁN
Főmunkatársak: Dr. Görgey Márton,
dr. Hegymegi Kiss Pál, Jékely László
Szerkesztő: Matsner János

Meghívó

Az Alföldi Takarékpénztár Debrecenben, 1937. évi február hó 22-én délután 4 órakor székházában tartja

64. évi rendes közgyűlést,

amelyre a t. részvényeseket meghívjuk.

Tárgysorozat:

1. Az igazgatóság jelentése az 1936. üzletévről.
2. A felügyelőbizottság jelentése, a mérleg megállapítása és a nyereség felosztása.
3. Az ügyvezetéssel megbízott igazgatósági tag 1936. évi szolgálati illetményeinek megállapítása.
4. Határozat a felmentvény tárgyában.
5. Igazgatósági tagok választása.
6. Felügyelőbizottság választása és díjazásának megállapítása.

Figyelmeztetés! Felkérjük t. részvényeseinket, hogy amennyiben a közgyűlésen részt venni kívánnak, sziveskedjenek az alapszabályok rendelkezése értelmében részvényeiket a közgyűlés napja előtt az intézet pénztáránál, vagy Budapesten, a Pesti Magyar Kereskedelmi Banknál letenni. A mérleg adatai az érdeklődőknek betekintés céljából intézetünk helyiségében rendelkezésére állanak.

Az igazgatóság

Meghalt Nemes László főszerkesztő

Nemes László főszerkesztő a nagyon népszerű „Magyar Lloyd” közgazdasági hetilap alipító-főszerkesztője Budapesten meghalt. Debrecenből szakadt ki ez a poéta lelkű újságíró, aki Debrecenben a régi „Független Újság” kötelékében dolgozott. Nagy részvét mellett temették el.

Csikó-istálló Kabán

A földmivelésügyi kormányhir szerint csikó-istállót akar Kabán építtetni mintegy 16 ezer pengős költséggel.

Cséplőgép
6-os Hoffer jókarban levő olcsón eladó ~ Értekezni: Kiss altiszt Iparkamara.